

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลงานวิจัยเรื่อง การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองหลวง จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของชาวไทยทรงดำ เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของชาวไทยทรงดำ โดยศึกษาบริบทชุมชนและเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้บริโภค และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มชาวไทยทรงดำ จำนวน 100 คน มาจากความต้องการของกลุ่มชาวไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภค ที่ต้องการให้มีรูปแบบและความงดงาม มีเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม และประโยชน์ใช้สอย เพื่อสอดคล้องภูมิปัญญาท้องถิ่นและตลาด นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟ ตามแนวคิดการออกแบบของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านผ้าไทยทรงดำ ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 แบบ และนำข้อมูลถ่ายทอดสู่การปฏิบัติผ่านกลุ่มชาวไทยทรงดำบ้านวังน้ำ 10 ราย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของชาวไทยทรงดำ และประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

1.1 จากข้อมูลบริบทชุมชน ชุมชนบ้านไทยทรงดำบ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอลองหลวง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นชาวไทยทรงดำมาจาก นครสวรรค์ สุพรรณบุรี นครปฐมมาอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยบ้านเรือนอยู่บริเวณริม 2 ฝั่งคลองวังน้ำ เป็นสังคมชนบท มีความสัมพันธ์ทางสังคมแบบเครือญาติที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อ เป็นสังคมที่มีความมีน้ำใจ มีจิตสำนึกสาธารณะ มีการจัดงานบุญตามประเพณี และคนในชุมชนยังคงรักษาวัฒนธรรมไทยดำอย่างเคร่งครัด พบว่า การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำ ในด้านการออกแบบนอกจากให้มีรูปแบบความสวยงามแล้ว ยังคงต้องคำนึงถึงประโยชน์การใช้สอย สามารถนำมาใช้กับงานได้หลากหลาย และคงเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมความเชื่อของทรงไทยดำ คือ ใช้สีโทนสีดำ สีคราม ซึ่งสื่อ

ความหมายถึงการเก็บกตที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอนมาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ทำให้การแต่งกายของชายและหญิงด้วยเสื้อผ้าที่เป็นโทนสีดำ และ สีครามเข้มเป็นสีหลัก

เนื่องจาก อิทธิพลจากปัจจัยภายนอกทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การสื่อสาร ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้น ทำให้ชุมชนบ้านไทยทรงดำบ้านวังน้ำ มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งผู้นำชุมชนมีแนวคิดในการพัฒนาโดยการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีไทยดำ น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองได้ และจากเดิมที่มีการทำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายเป็นเสื้อผ้าข้าวของเครื่องใช้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผู้ซื้อมักเป็นกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกัน ทำให้ชุมชนบ้านวังน้ำ มีความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองกับกลุ่ม ผู้บริโภคมากขึ้น โดยยังคงความเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมของกลุ่มไทยทรงดำไว้และสนใจผลิตภัณฑ์สิ่งทอย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

1.2 จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภค กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ช่วงอายุ 20-60 ปี จำนวน 100 คน โดยแบบสอบถามความคิดเห็น มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำการประเมินด้านคุณภาพ ได้แก่ ด้านรูปแบบความงดงาม มีความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว ด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม การออกแบบมีความเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรมและด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ และสามารถใช้งานได้หลากหลาย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำประเมินด้านคุณภาพ อยู่ในระดับคุณภาพดี และแบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาแบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และแบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ จำนวน 5 แบบ

โดยสรุป การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดของไทยทรงดำ และประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด เป็นสีจากธรรมชาติและสร้างคุณค่าทางจิตใจ คำนึงถึงประโยชน์การใช้สอย และได้นำเอาสีดำและสีแดง มาเล่าเรื่องที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการใช้ชีวิตตามอัตลักษณ์วิถีของวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ ที่อพยพมาจากเมืองแก่งลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง ในประเทศเวียดนามเหนือ โดยได้มีการนำเอาลวดลายต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาตกแต่งบนตัวเสื้อผ้า และกระเป๋าลูกเต๋าถึงพื้นที่ที่อยู่อาศัย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความเชื่อต่าง ๆ ตามความศรัทธาชาวไทยทรงดำ และใช้เทคนิคการตัดต่อผ้า เพื่อให้เกิดความ

สนุก บนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ให้มีความทันสมัยโดยไม่หลงลืมความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง พร้อมทั้งมีความทันสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไว้ได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการกลุ่มประชากรผู้บริโภค และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ จำนวน 5 แบบ คือ

แบบที่ 1

ชุดลำลองผู้ชาย เพิ่มมูลค่าการออกแบบให้มีรูปแบบปรับให้เข้ากับสมัยใหม่ โดยใช้สีพื้นเป็นสีดำ เสื้อมีลักษณะเป็นแบบตัวปล่อยใส่คลุมกระดุมเชือกตรงกลางเสื้อ รูปแบบกางเกงเป็นกางเกงทรงสละดอ ใช้แถบเชือกมัดเอว และเพิ่มมูลค่าโดยการตกแต่งผ้าสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดแถบเส้นที่ปลายขา กางเกง 1 ข้าง

แบบที่ 2

กระเป๋าย่าม เพิ่มมูลค่าโดยใช้วิธีการเติมสายด้านข้างเพื่อให้ดูทันสมัย ตกแต่งด้วยอะไหล่สีเข้มมา สายเชือกคล้องคอ ใช้การตัดเย็บแถบผ้าตะกุดขอบ และด้นเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติ ภายในกระเป๋ามีช่องการใช้งานอีก 3 ช่องใหญ่ด้านใน เพื่อเพิ่มพื้นที่การใส่สอยมากขึ้น

แบบที่ 3

ชุดลำลองผู้หญิง เพิ่มมูลค่าโดยปรับรูปแบบให้ทันสมัย เป็นแบบแขนกุดคอกกลมทรงเอ ใช้ฝ้ายสีย้อมจากเมล็ดกาแฟ เป็นสีตัวเสื้อออกแบบมาเพื่อให้สวมใส่เป็นตัวของตัวเอง มีความ คล่องตัว ส่วนกระโปรง ยังคงใช้สีดำเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ ดึงเอาความเป็นขึ้นมาผสมกับการป้ายผ้า เพื่อความสะดวกใน การสวมใส่มากขึ้น

แบบที่ 4

กระเป๋าย่าม เพิ่มมูลค่าโดยตัวกระเป๋าดูเหมือน ด้านหน้าเสริมด้วยเศษผ้าที่เดินเส้นตรง ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากชิ้นของผู้หญิงชาวไทยทรงดำลายแตงโม นำมาสร้างเป็น ลวดลายบนกระเป๋ โดยใช้เทคนิคการปะทับ ให้เกิดเป็นลวดลาย เส้นตรงใหม่ ตะกั่วให้มีขอบ ดูมีมิติมากขึ้น ทำให้กระเป๋านี้มี ความแตกต่างจากกระเป๋าย่ามแบบเดิม เพิ่มความสนุกด้วยการ ใส่ชิบดำนบนและเพิ่มช่องอเนกประสงค์ด้านในเพื่อการจัดเก็บ ของตามการใช้งานของผู้ใช้

แบบที่ 5

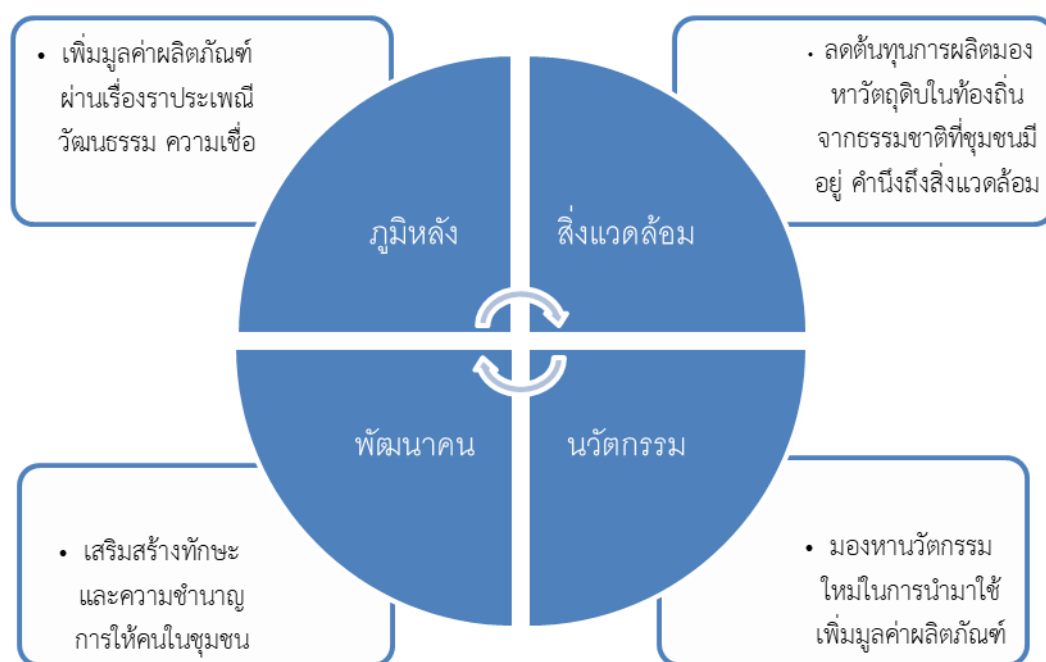
เสื้อคลุมยาว ได้แรงบันดาลใจมาจากเครื่องแต่งกายชายไทยทรงดำ ที่เรียกว่า เสื้อฮี เพิ่มมูลค่าโดยการออกแบบเป็นเสื้อคลุมคอเชิ้ต ใช้ผ้าทอสีดำตัดด้านนอก แต่เด่นที่มีการใช้ซับในเป็นผ้าทอสีแดงย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด บาด้านซ้ายขวาติดอินทรีขนพร้อมกระดุม ตัวเสื้อผ่าหน้าติดกระดุม 6 เม็ด ด้านข้างมีกระเปาะเจาะ 2 ข้าง เอวเพิ่มลูกเล่นติดกระดุมเพิ่มความกระชับตัวเสื้อ แขนยาวทรงกระบอกสร้างความหลากหลาย สามารถนำไปสวมทับกับเสื้อลำลองหรือชุดทำงานใช้ได้หลายโอกาส เช่น งานประเพณีต่าง ๆ หรือพิธีทางศาสนา เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดของไทยทรงดำ และประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 5 แบบ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ 10 ราย ทำให้กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และประเมินผลร่วมกัน โดยสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน คือ ได้รับความรู้เบื้องต้นกระบวนการย้อมสีจากธรรมชาติ ข้อดี และข้อเสียการย้อมสีจากธรรมชาติ และได้รับความรู้จากการย้อมสีเมล็ดคำแสดจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ได้หลากหลายสี โดยสามารถเอาเมล็ดคำแสดไปผสมกับพืชอื่นได้สีที่แตกต่างกันได้ เรียนรู้การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการตกแต่งผ้าเพื่อสร้างมูลค่าให้กับเสื้อผ้าที่ดูธรรมชาติ มีสีสันน่าใช้มากขึ้น

สำหรับเรื่องการออกแบบและการตัดเย็บ ทำให้กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ 10 ราย ได้ทราบแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ประชากรกลุ่มผู้บริโภค จำนวน 5 แบบ และได้รับความรู้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ให้ร่วมสมัย และคุ้มค่ากับประโยชน์การใช้สอย และทำให้มีความรู้การวางแผนผ้า การใช้ผ้าให้คุ้มค่า ไม่เสีย ด้วยการสร้างแบบตัดและการใช้ผ้าตกแต่งให้เกิดความสวยงาม ได้หลากหลายรูปแบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถนำไปประยุกต์ในการตัดเย็บเสื้อผ้าต่อไปได้

สรุป การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของไทยทรงดำ ต้องคำนึงถึงการออกแบบและปรับรูปแบบให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อด้วย และสร้างตัวบุคคลให้เกิดการพัฒนา ผ่านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ควบคู่กันไปด้วย จึงจะทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง เพราะจะทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทั้งตัวผลิตภัณฑ์ และเพิ่มทักษะความรู้ของตัวบุคคลที่พัฒนาผลิตภัณฑ์นั้นด้วย

การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของไทยทรงดำ

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำ ในการออกแบบ นอกจากให้มีรูปแบบความสวยงามแล้ว ต้องคำนึงประโยชน์การใช้สอยสามารถใช้งานได้หลากหลาย สอดคล้องกับ สิริธัญญ์ ศิริพันธ์บุปผา (2549) ที่ได้ศึกษาและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าผู้สนใจและผู้จำหน่ายมีความคิดเห็นว่าการหัตถกรรมของที่ระลึกจาก ผ้าทอชาวไทยทรงดำ ที่ออกแบบและพัฒนาความสวยงาม ประโยชน์ในการใช้สอย และด้านแสดงลักษณะเฉพาะถิ่น อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยพบอีกว่า การออกแบบต้องมี

เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมความเชื่อของทรงไทยดำ คือ ใช้สีโทนสีดำ ซึ่งสื่อความหมายถึงการเก็บกตที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอนมาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ทำให้การแต่งกายของชายและหญิงด้วยเสื้อผ้าสีดำ และ สีครามเข้ม เป็นสีหลักของผืนผ้า สอดคล้องกับจूरिवรรณ จันพลา และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ว่าผ้าทอและเครื่องแต่งกายของชาวไทยทรงดำถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำที่มีเอกลักษณ์ในการใช้ผ้าสีดำในการนุ่งห่มทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบพิธีกรรม จนเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวไทยทรงดำ โดยชาวไทยทรงดำนิยมใช้ผ้าพื้นสีดำทอขึ้นอย่างง่าย ๆ มีสีสันและลวดลายบ้าง ซึ่งจากการศึกษาลวดลายผ้าไทยทรงดำพบว่าลวดลายต่าง ๆ สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ลายพืช ลายสัตว์ และลายผสมอื่นๆ ในส่วนของการสื่อความหมายในการใช้สีในการทอผ้าและประดับตกแต่งของชาวไทยทรงดำ แต่ละสีมีความหมายแตกต่างกัน โดยเฉพาะสีครามเข้มหรือสีดำซึ่งเป็นสีหลักของผืนผ้าและการใช้งานของชาวไทยทรงดำ โดยสื่อความหมายว่าเกิดจากการเก็บกตที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอนมาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

2. จากผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดของชาวไทยทรงดำ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ได้นำเอาสีดำและสีแดงมาเล่าเรื่องที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการใช้ชีวิตตามอัตลักษณ์วิถี ของวัฒนธรรมไทยทรงดำ โดยได้มีการนำเอาลวดลายต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาตกแต่ง บนตัวเสื้อผ้า และกระเป๋าเพื่อเล่าถึงพื้นที่ที่อยู่อาศัย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความเชื่อต่าง ๆ ตามความศรัทธาชาวไทยทรงดำ และใช้เทคนิคการตัดต่อผ้า เพื่อให้เกิดความสนุก บนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ให้มีความทันสมัยโดยไม่หลงลืมความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง พร้อมทั้งมีความทันสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไว้ได้อย่างเหมาะสม ตามความต้องการกลุ่มประชากรผู้บริโภค และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ ผ่านการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 แบบ ซึ่งสอดคล้องกับวารุณี สุนทรเจริญนนท์ (2557 : 23) ได้กล่าวว่า การเพิ่มมูลค่า หมายถึง การนำเทคนิค หรือวิธีการที่ชุมชนได้ นำมาใช้ในการผลิตหรือการแปรรูปสินค้า เพื่อให้สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้น และสามารถจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนในชุมชน และสุพาตา สิริกุดตา (2557 : 221) ได้กล่าวว่าการเพิ่มมูลค่า (Added Value Creation) หมายถึง วิธีการสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากสินค้าและบริการ เนื่องจากสิ่งที่ลูกค้าต้องการไม่ใช่แค่คุณค่าแต่เป็นมูลค่าเพิ่มที่ทำให้ลูกค้ามีความรู้สึก มากกว่าความพอใจ ซึ่งผู้ประกอบการ

สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการ การสร้างมูลค่าเพิ่ม สามารถสร้างได้ในหลายทาง เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากกระบวนการผลิต ซึ่งบางครั้งต้องกระทำไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้ผลสำเร็จสุดท้าย คือ การได้ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณค่าเพิ่มสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

3. จากผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟสดของไทย ทรงดำ นอกจากคำนึงการออกแบบและปรับรูปแบบให้ทันสมัยสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน และความต้องการของผู้บริโภคแล้ว การเพิ่มมูลค่าในการสร้างตัวบุคคลให้เกิดการพัฒนา โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ อบรมเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ของบุคคลให้ได้มีส่วนร่วม ในการวางแผน การตัดสินใจ และประเมินผลร่วมกัน จึงจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง เพราะจะทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทั้งตัวผลิตภัณฑ์ และเพิ่มทักษะความรู้ ความชำนาญ ประสิทธิภาพของตัวบุคคลที่พัฒนาผลิตภัณฑ์นั้นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าหรือการเพิ่มคุณค่า (Added Value) การเพิ่มคุณค่าจึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มปัจจัยการผลิตหรือต้นทุนการผลิตคือ แนวทางการบริหาร ด้านต้นทุน โดยใช้ต้นทุนเท่าเดิมแต่ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น การเพิ่มคุณค่าของผลผลิตหรือการบริการโดยไม่เพิ่มปัจจัยการผลิต (ต้นทุน) มีหลักการดังนี้ ๑) ปัจจัยด้านบุคลากร เราสามารถเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์หรืองานบริการได้โดยประสิทธิภาพ ของบุคลากร ๒) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการบริหารให้เทคโนโลยีที่มีอยู่มีประสิทธิภาพมากพอกับการผลิตสินค้าที่มี คุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนั้นยังต้องบริหารให้การใช้เทคโนโลยีใช้ได้เต็มสมรรถนะ มีแนวทางการบริหารเทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิตได้แก่ การจัดหาเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมทั้งด้านสมรรถนะและราคา มีการฝึกอบรมให้บุคลากรสามารถทำงานโดยใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มีระบบการบำรุงรักษาให้เทคโนโลยีพร้อมใช้งานและมีประสิทธิภาพตลอดเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน รัชสิโยภฤกษ์ (2522 :80) ได้ให้ ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถมีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นหรืออีกนัยหนึ่ง การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะสร้างเสริมและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย ทัศนคติ และวิธีการในการทำงานอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน และมีความเห็นสอดคล้องกับ สบพันธ์ ชิดานนท์ (2549: 21-22) ที่กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการพัฒนาที่ยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้” การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นต้อง

อยู่บนพื้นฐานความต้องการของเกษตรกร และชุมชน และสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา หมายถึง การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่บูรณาให้เกิดองค์รวม คือ องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะมาประสานกันครบองค์ กล่าวคือ ธรรมชาติแวดล้อมกับเศรษฐกิจจะต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน โดยใช้มนุษย์เป็นแกนกลางการพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดความสมดุลระหว่างคน ธรรมชาติ และสรรพสิ่ง เพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูลกัน ไม่ทำลายล้างกันทุกสิ่งในโลกก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาและการสร้างการเรียนรู้ก็ต้องพยายามให้เกษตรกรคิดให้ได้ว่า “ต้องช่วยเหลือตนเองก่อน ก่อนที่จะให้คนอื่นมาช่วย” และให้เกษตรกรมีแนวคิดที่ว่า “งานพัฒนาเป็นงานของชาวบ้านเอง” เจ้าหน้าที่รัฐ และเอกชน ต้องมีแนวคิดนักพัฒนาให้ได้ว่า “การช่วยนั้น ต้องให้เขาสามารถพึ่งตนเองได้” และการให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือต้องให้อย่างมีเหตุผล จึงจะทำให้เกษตรกร และชุมชนนั้น ๆ สามารถพึ่งพาตนเองได้ การพึ่งตนเองได้ของเกษตรกร นั้นรวมความถึงการพึ่งตนเอง และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต จะเป็นส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิต ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์นั้น ผู้ผลิตต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ ความชำนาญ และต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านแพคเกจจิ้ง นวัตกรรม โดยให้กระทบกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าการผลิตที่คุ้มค่า และคุ้มค่ามากที่สุด
2. จากผลการวิจัยพบว่าความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภครวม กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ่ย จังหวัดกำแพงเพชร มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำการประเมินด้านคุณภาพ อยู่ในระดับดี ดังนั้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ควรเน้นประโยชน์การใช้สอยแล้ว และรูปแบบสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ และความเป็นวัฒนธรรมไว้ และสามารถใช้งานได้หลากหลาย เช่น การออกแบบกระเป๋าที่ออกแบบให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายชาย หญิง และเพิ่มประโยชน์การใช้สอย โดยเพิ่มช่องใส่กระเป๋าเพื่อให้เกิดการใช้สอยมากขึ้น เป็นต้น
3. จากการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนเรื่องการออกแบบ ยังมีข้อจำกัด เพราะคนในชุมชนไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการออกแบบ ดังนั้น ควรพัฒนาศักยภาพในการออกแบบให้กับชุมชน เพื่อสร้างเอกลักษณ์เฉพาะ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ พัฒนาคน และเป็นสร้างงานให้กับชุมชนต่อไป

4. ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ จากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา เพื่อให้มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน เป็นการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับชุมชน อีกด้วย